

Konserwacja rowów melioracyjnych. Właściwość organów

Najlepszym tego przykładem są spory pomiędzy gminami a powiatami ogniskujące się wokół kwestii ustalenia organu właściwego do wydania decyzji nakazującej podjęcie tytułowych działań „konserwatorskich”. W tym kontekście już na wstępie stwierdzić trzeba, że podmiotem odpowiedzialnym za wydanie wspomnianej decyzji mającej m. in. na celu ochronę użytków rolnych przed powodzią jest – i to pomimo brzmienia art. 29 ust. 3 Prawa wodnego [dalej: p.w.] - właściwy miejscowo starosta.

Przystępując do uzasadnienia tak sformułowanej odpowiedzi, należy przypomnieć treść przepisu art. 77 p.w.:

„1. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki. 2. Jeżeli obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie jest wykonywany, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania” [podkreślenie – JB].¹

Biorąc pod uwagę treść art. 140 ust. 1 p.w., uznać wypada, że „organem właściwym” jest - co do zasady² - starosta wykonujący to zadanie (tj. wydawanie pozwoleń wodnoprawnych) jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Nie sposób w tym miejscu nie przywołać postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 marca 2004 r., (OW 21/04), w którym jednoznacznie stwierdzono, że „Organem właściwym do wydawania decyzji w przedmiocie utrzymywania melioracji wodnych szczegółowych (art. 77 ust. 2 i art. 140 ust. 1 Prawa wodnego z 2001 r.) jest starosta”.

Następnie przyjąć trzeba, że jeżeli starosta jest organem właściwym do wydawania decyzji określających zakres wykonywania obowiązku utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, to do niego należy również sprawowanie kontroli nad realizacją przez zobowiązanych tego obowiązku. Co istotne przedmiotową tezę potwierdza wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 22 września 2006 r. (II SA/Rz 193/06), w którym sformułowano pogląd, iż brak utrzymania w należytym stanie rowu melioracyjnego, jako urządzenia zaliczonego do melioracji szczegółowych, do którego doszło nawet wskutek jego zasypania, nie daje uprawnień organowi gminy do wydania decyzji, o jakiej mowa w art. 29 p.w., może natomiast być przesłanką do wydania stosownej decyzji przez starostę, który określi w trybie art. 77 ust. 2 p.w., szczegółowe zakresy i terminy wykonania obowiązku utrzymania urządzenia melioracji wodnej szczegółowej.

Biorąc pod uwagę powyższe, wypada przywołać jeszcze orzeczenie NSA z 23 maja br. (II OW 53/12) dotyczące rozstrzygnięcia sporu o właściwość³ pomiędzy Burmistrzem Miasta Sompolno a Starostą Konińskim. Co ważne NSA, wskazując Starostę Konińskiego jako organ właściwy w sprawie nie tylko uznał, iż zasypany rów melioracyjny jest urządzeniem melioracji wodnej szczegółowej w rozumieniu art. 77 p.w., ale także podkreślił, że ratio legis unormowania art. 77 ust. 2 p.w. polega na tym, że jeżeli obowiązek utrzymania w należytym stanie danego urządzenia melioracji wodnej szczegółowej nie jest realizowany, to wyłącznie właściwy organ do wydania pozwolenia wodnoprawnego, jest zobowiązany nałożyć w formie decyzji stosowne obowiązki. Ponadto są one ustalane proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu oraz są ustalane przez ten organ zakresy i terminy ich wykonania.

Co ważne, Sąd uznał, że nie jest to kompetencja wójta (burmistrza), o której stanowi art. 29 p.w. i zaakcentował nadto, że urządzenia melioracji wodnej szczegółowej są inwestycją o charakterze liniowym, które przebiegają na dłuższym odcinku niż tylko jedna nieruchomość, stąd wszelkie działania muszą być skoordynowane z utrzymaniem jego drożności na całej długości.⁴

Nadto stwierdzić trzeba – posiłkując się postanowieniem NSA z dnia 17 stycznia 2012 r. (II OW 139/11)5 – że w przeciwnym przypadku, tj. gdyby przyjąć stanowisko starosty, oznaczałoby to, że nakładane przez właściwych wójtów, na podstawie art. 29 p.w., stosowne nakazy dotyczyłyby z jednej strony urządzenia melioracji wodnej szczegółowej, czego nie reguluje to unormowanie, a z drugiej strony w żaden sposób nie mogłoby zapewnić prawidłowej, tj. skoordynowanej jego drożności, tj. właściwego utrzymania na całej jego długości. Przywrócenie prawidłowego utrzymania danego urządzenia melioracji wodnej szczegółowej zgodnie z dyspozycją art. 77 p.w., po wydaniu stosownej decyzji przez właściwego starostę, powinno także przywrócić prawidłowe funkcjonowanie przedmiotowych rowów (odprowadzanie wód gruntowych spływających z przyległych pól i łąk).

Podsumowując, należy zwrócić uwagę na fakt, iż prawodawca nie wypowiada się na temat charakteru i rodzaju nieruchomości, na których znajdują się „feralne” (tj. utrzymywane niewłaściwie) urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, wszak operuje ogólnym terminem „grunt”, nie ograniczając w żaden sposób zakresu przedmiotowego tego terminu. Tym samym zasadnie uznać można, że skoro warunkiem, którego wystąpienie jest konieczne do wydania decyzji wskazanej w ust. 2 art. 77 jest zaistnienie stanu niewykonywania obowiązku z ust. 1 art. 77 przez zobligowane do tego podmioty, to takie kwestie jak typ gruntu i jego przeznaczenie nie powinny być brane pod uwagę przy weryfikacji możliwości wydania przedmiotowej decyzji! Organ w pierwszym rzędzie - niezależnie od tego czy pod pojęciem gruntu z omawianego przepisu kryją się np. nieruchomości położone na terenach zurbanizowanych, czy też w danej sprawie desygnatem tego pojęcia będą np. działki budowlane - winien rozstrzygnąć, czy faktycznie mamy do czynienia z pogwałceniem obliwu wskazanego w art. 77 ust. 1 p.w. Przeznaczenie gruntu ma tutaj znaczenie drugorzędne.

1. W myśl art. 73 ust. 1 pkt 1 P.w., rowy, wraz z urządzeniami związanymi z nimi funkcjonalnie, zalicza się do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (uwaga: pod warunkiem, że służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1 P.w.). Innymi słowy: rowy mają status urządzeń melioracji wodnej szczegółowej.

2. Zob. treść ust. 2 i ust. 2a art. 140 P.w.

3. W rozpoznawanej sprawie Sąd oba organy samorządu terytorialnego uznały się za niewłaściwe do rozpoznania i załatwienia wniosku o nałożenie obowiązku przywrócenia poprzedniej funkcji urządzenia wodnego, tj. udroźnienia połączenia stawu (...) z rowem (...), utrzymania tego urządzenia, jak i przywrócenia jego podstawowej funkcji.

4. Z kolei w orzeczeniu NSA z 10 stycznia 2012 r. (II OW 153/11) uznano, że przyczyna powstania niedrożności rowu melioracyjnego decyduje o tym, czy decyzja podejmowana będzie na gruncie art. 29 P.w. czy na gruncie art. 77 P.w.

5. Nota bene w tej sprawie Sąd także rozstrzygał spór o właściwość (pomiędzy Wójtem Gminy Sulików a Starostą Zgorzeleckim), uznając starostę za organ właściwy do wydania decyzji z art. 77 ust. 2 P.w. w przedmiocie zasypania rowów melioracyjnych. Sąd podzielił argumentację Wójta Gminy Sulików, zgodnie z którą jeżeli nastąpiło zasypanie rowu, będące w istocie jego likwidacją (rozbiórką urządzenia wodnego), to działanie takie wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Przepis art. 64a ust. 5 P.w. pozwala zaś nałożyć w drodze decyzji obowiązek odkopania rowu zakopanego bez stosownego pozwolenia, ustalając warunki i termin wykonania tej czynności, a do wydania decyzji w tym przedmiocie właściwy jest organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, a więc starosta. LEX nr 1121243.

Źródło: <http://prawodlasamorządu.pl> Stan prawny: 06.09.2013 Autor: Dr Jędrzej Bujny radca prawny, adiunkt na WPIA UAM, specjalista w zakresie prawa administracyjnego, w szczególności prawa samorządowego oraz energetycznego.

From:

<http://wiki.leba.eu/> - **Wiki Łeba**

Permanent link:

<http://wiki.leba.eu/srodowisko/melioracje>

Last update: **2016/12/08 11:51**

